

LULL, José

Al-Azraq
Visir i senyor de Gallinera

CEIC Alfons el Vell-Unió Cultural
d'Amics de la Vall de Gallinera
Gandia, 2008
117 pàgs.

8

El procés de reconquesta i repoblació medieval no solament no va ser un passeig militar dels cristians sinó que va estar farcit de pactes, aixecaments, enganys i traïcions, els quals són fets protagonitzats per persones concretes, amb noms i cognoms.

Una figura cabdal d'aquests esdeveniments a les comarques del sud del País Valencià va ser el cabdill Al-Azraq, cap de dues rebel·lions contra Jaume I (1247-1258 i 1276), el seu millor antagonista i quasi de la mateixa edat, tots dos. Circumstàncies, a més a més, que s'emmarquen en el procés peninsular. Donaria el tàndem per a una bona novel·la o una minisèrie de televisió.

De tot açò, i més, en parla el llibre de José Lull, ben documentat i escrit amb rigor, malgrat que l'autor afirma en el pròleg que és una obra de divulgació, i que ha volgut solament fer una síntesi dels treballs dels autèntics especialistes en el tema com Bañó, Barceló, Burns, Momblanc i Torró. Ha complert amb el que afirma al pròleg, però li ha sortit un llibre interessant i diferent.

Per les seues pàgines desfilen el tractat del Pouet, els castells d'Ambra,

Perputxent, Alcalà, Castells de Castells, Llutxent, Guadalest..., els quals encara es conserven bastant en peu -d'aquella manera, però donant testimoni encara-, les nombroses expedicions de moros i cristians, els moviments de Jaume I, la rebel·lió de 1276, fonamental per a les comarques nostres, i l'atac a Alcoi de 1276 -en el qual va morir Al-Azraq- i la "desfeta de la Canal", etc. Tot adobat amb les oportunes cites de les grans cròniques medievals catalanes per situar i interpretar correctament els fets.

Aventura i fins i tot hipòtesis sobre el vocabulari popular: als habitants de la Marina els diuen "blavets" perquè el nom d'Al-Azraq, senyor d'aquestes terres, vol dir "el blau" o "d'ulls blaus"; o per fer por els xiquets se'ls diu que vindrà no el "moro Musa" sinó el "Drac", nom sintètic i deformat del cabdill musulmà.

En definitiva, una bona aportació a la celebració del vuitè centenari del naixement de Jaume I, fundador del Regne de València. Li desitgem molt d'èxit. Se'l mereix.

Francesc-X Blay Meseguer